

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2012. május 15.

TÁRSADALOMISMERET

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI ÉRETTSÉGI VIZSGA

JAVÍTÁSI-ÉRTÉKELÉSI ÚTMUTATÓ

**NEMZETI ERŐFORRÁS
MINISZTERIUM**

AZ ÍRÁSBELI VIZSGA ÉRTÉKELÉSÉNEK ÁLTALÁNOS SZEMPONTJAI

A vizsgázó teljesítményének értékelését nem befolyásolhatja, ha a vizsgázó véleménye eltér az általánosnak tekinthető megközelítéstől.

A vizsgázó teljesítményének értékelésére nem lehet hatással, ha az értékelők személyes értékítélete eltér a feladatban tárgyalt probléma, kérdés, jelenség általánosnak tekinthető megítélésétől.

A javítási-értékelési útmutató címszavakban közli az esszé és esetelemzés megoldásának lehetséges tartalmi összetevőit. Az ettől eltérő jó megoldást el kell fogadni.

A dolgozatot piros színű tollal kell javítani és a tanári gyakorlatnak megfelelően jelölni a súlyosabb helyesírási, nyelvhelyességi stb. hibákat.

A feladatok alatt található négyzetben az elérhető maximális pontszám van feltüntetve, az értékelő a mellette levő üres négyzetbe írja az általa megállapított pontszámot.

Amennyiben a vizsgázó a II. rész mind a két (A. és B.) feladatsorából oldott meg feladatokat, és nem állapítható meg egyértelműen, hogy melyiknek az értékelését akarta, az érettségi dolgozatot értékelő tanár feladata annak eldöntése, melyik megoldás a tartalmasabb, majd azt értékeli.

Egyes esszéfeladatoknál a tanuló két kérdés megválaszolása közt választhat, de csak az egyik téma kidolgozásáért jár pont. Amennyiben tévedésből mind a két feladatot megoldja a vizsgázó, és nem jelöli áthúzással, melyiket értékeljék, az érettségi dolgozatot javító tanár dönti el, hogy melyik feladat kidolgozásáért jár több pont és azt veszi figyelembe.

Amennyiben bármely feladat értékelésénél a témataartás kompetenciát nulla ponttal értékeli a javító, azaz úgy ítéli meg, hogy a vizsgázó egyáltalán nem a megfogalmazott feladatot oldotta meg, a feladat egészének értékelése nulla pont, más kompetenciára vagy szempontra pontszám nem adható.

Egyes feladatoknál a könnyebb differenciálhatóság érdekében a feladat részpontszámainak összegét osztani kell kettővel.

Az adható fél pontok miatt előfordulhat, hogy a vizsgázó által elért összpontszám nem egész szám. Ebben az esetben kerekítést kell végezni. A kerekítést nem feladatonként, hanem csak egyszer, a feladatonként elért pontok összeadása után kell elvégezni, a végső pontszám megállapításához!

Az értékelő a javítás, értékelés végeztével kitölti a vizsgázó által elért összpontszámot tartalmazó táblázatot.

I. rész**Társadalomismeret és jelenismeret****1. Esszé**

Szemponatok, kompetenciák	A) Az oktatás általánossá válásának hatása a társadalmi egyenlőségre, illetve az egyenlőtlenségre	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	2
A feladat megértése, témataratás	A válasz az oktatás hatására a társadalomban lezajlott változásokra, a társadalmi egyenlőségre, illetve az egyenlőtlenségre fókuszál.	2
Lényegkiemelés, A témának megfelelő tények, összefüggések, gondolatok, megállapítások megfogalmazása, általánosítás	A feleletben a vizsgázó lényeges elemeket emel ki. Pl.: az új ismeret továbbadásának társadalmi szükségessége, az oktatás szerepe az emberi együttélésben és a különböző történelmi korokban; a kötelező népoktatás hatása, amely csökkentette a társadalmi egyenlőtlenséget; az oktatás elősegíti a társadalmi együttműködés készségének kialakulását, elsajátítását, amely összefügg a társadalmi innovációval, ugyanakkor az oktatás hatására konzerválódik a státusz különbsége.	3
Az ismeretek mélysége, az adott tudománynak megfelelő tárgyi tudás, a szakmai nyelv használata	A feleletből megállapítható, hogy a vizsgázó megfelelő tárgyi tudással rendelkezik az oktatásnak az emberi társadalomban betöltött szerepéről. Használja az iskolarendszer, a társadalmi kohézió, a társadalmi rétegződés, az élethosszig tartó tanulás kifejezéseket. Felismeri: a tanulás egyik módja annak, hogy az egyén alkalmazkodjon a társadalmi változásokhoz.	3
A megközelítés sokszínűsége, komplexitása	A válasz legalább kétféle megközelítést tartalmaz. Pl.: az oktatás által a társadalmi csoportok képesek alkalmazkodni az új kihívásokhoz; a család mellett az intézményes oktatás a legfontosabb terepe annak, hogy az egyén felkészüljön a társadalmi szerepére; az intézményes oktatás nem helyettesíti a családban lezajló alapvető szocializálódást.	3
Önálló vélemény megalkotása, a téma aktualizálása (életszerű, saját vagy a médiából ismert példák alkalmazása)	A vizsgázó önálló véleményt fogalmaz meg, és azt meg is indokolja. Életszerű példákat hoz. Legalább két, a médiából vagy saját környezetéből megismert mintát említ. Pl.: az oktatás révén az egyén foglalkozási presztízse emelkedhet.	2
Összesen		15

Szemponatok, kompetenciák	B) A társadalmi mobilitás jellemzői az egyes társadalomtípusokban	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	2
A feladat megértése, témátartás	A vizsgázó a társadalmi mobilitás jellemzőiről, és azok változásairól ír. A válasz a társadalmi mobilitásra, a társadalmi mobilitás történelmi változásaira fókuszál.	2
Lényegkiemelés, A témának megfelelő tények, összefüggések, gondolatok, megállapítások megfogalmazása, általánosítás	A feleletben a vizsgázó lényeges elemeket emel ki. Pl.: a társadalomban a betöltött különböző pozíciók közötti mozgás a mobilitás. A mobilitás lehet lefelé és felfelé irányuló (más néven fő és ellenirányú), intragenerációs és intergenerációs, cirkuláris, házassági. A mobilitás különböző dimenziókban mehet végbe (vagyoni, jövedelmi helyzet, foglalkozás, presztízs, kulturáltság stb.). A modern társadalmakban általában a kulturális mobilitás csatornája a leghatékonyabb.	3
Az ismeretek mélysége, az adott tudománynak megfelelő tárgyi tudás, a szakmai nyelv használata	A feleletből megállapítható, hogy a vizsgázó megfelelő tárgyi tudással rendelkezik a társadalmi mobilitásról, ismeri a nyitott és zárt társadalmak jellemzőit. Felismeri, hogy a magasabb iskolai végzettséggel rendelkező szülők képesek kedvezőbb pályára állítani a gyermeküket.	3
A megközelítés sokszínűsége, komplexitása	A válasz legalább kétféle megközelítést tartalmaz. Pl.: a történelem során a társadalmak mobilitási jellemzői eltérnek egymástól, a modern társadalmakra egyszerre jellemző a nyitott és a zárt jelleg.	3
Önálló vélemény megalkotása, a téma aktualizálása (életszerű, saját vagy a médiából ismert példák alkalmazása)	A vizsgázó önálló véleményt fogalmaz meg, és azt meg is indokolja. Életszerű példákat említ. Legalább két, a médiából vagy saját környezetéből ismert eset kapcsán mutatja be a társadalmi mobilitást.	2
Összesen		15

2. Elemzés

Szemponatok, kompetenciák	A családmodell változása az ipusztuáialis társadalom hatására	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	2
A feladat megértése, témátartás	A vizsgázó az ipusztuáialis társadalomról, annak jellemzőiről ír. Válaszában elemzi az ipari forradalom után kialakult társadalom hatását a családi modellre.	1
Lényegkiemelés, A témának megfelelő tények, összefüggések, gondolatok, megállapítások megfogalmazása, általánosítás	A feleletben a vizsgázó lényeges elemeket emel ki. Pl.: a társadalom a termelési eszközökhöz való hozzáférés mentén polarizálódik; az ipusztuáialis társadalmak létrejötte felváltotta a patriarchális családmodellt, kialakult a nukleáris család. A család termelési egységből érzelmi egységgé vált, megváltozott az apa, az anya magatartási modellje.	3
Az ismeretek mélysége, az adott tudománynak megfelelő tárgyi tudás, a szakmai nyelv használata	A feleletből megállapítható, hogy a vizsgázó megfelelő tárgyi tudással rendelkezik az ipusztuáialis társadalom jellemzőiről és a családmodellre gyakorolt hatásáról.	2
A megközelítés sokszínűsége, komplexitása	A válasz legalább kétféle megközelítést tartalmaz, pl.: az ipusztuáialis társadalom hatására kialakult nukleáris családmodell képes alkalmazkodni az új elvárásokhoz, de az így kialakult családmodell megbontja a család korábbi kohézióját.	1
Önálló vélemény megalkotása, a téma aktualizálása (életszerű, saját vagy a médiából ismert példák alkalmazása)	A vizsgázó önálló véleményt fogalmaz meg, és azt meg is indokolja. Életszerű példákat hoz. Legalább két, a médiából vagy saját környezetéből megismert példát említ. Pl.: a család termelési és fogyasztási egysége megbomlott, az ipusztuáialis termelés a munkavállaló számára létbizonytalanságot okozott, a patriarchális társadalom átalakult.	1
Összesen		10

3. Indoklás

Szemponatok, kompetenciák	Az egyén egészségének megőrzése nemcsak az egyén, hanem a társadalom szempontjából is fontos.	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	1
A feladat megértése, témátartás	A vizsgázó az egészség megőrzésének egyéni és társadalmi szerepére fókuszál.	1
Lényegkiemelés, A témának megfelelő tények, összefüggések, gondolatok, megállapítások megfogalmazása, általánosítás	A feleletben a vizsgázó lényeges elemeket emel ki. Pl.: a betegség megelőzése az egyén számára is jobb közérzetet biztosít, mint a betegség gyógyítása. A munkaerejének kedvezőbb hasznosítása mellett teljesebb emberi életet élhet. Az egészséges vagy betegápolásra nem szoruló munkaerő hosszabb távon jobban „eladható” a munkaerőpiacon. Mindez csökkenti az egészségbiztosítási pénztárak kiadásait.	2
Az ismeretek mélysége, az adott tudománynak megfelelő tárgyi tudás, a szakmai nyelv használata	A feleletből megállapítható, hogy a vizsgázó megfelelő tárgyi tudással rendelkezik az egészségmegőrzés társadalmi szerepéről. Megfelelő szakkifejezéseket használ: egészség-megőrzés, fitness, egészségbiztosítási pénztár, gyógyszerkassza stb.	2
Önálló vélemény megalkotása, a téma aktualizálása (életszerű, saját vagy a médiából ismert példák alkalmazása)	A vizsgázó önálló véleményt fogalmaz meg, és azt meg is indokolja. Életszerű példákat említ. Legalább két, a médiából vagy saját környezetéből ismert eset kapcsán mutatja be az egészségtudatos magatartást.	1
Összesen		7

4. Felsorolás**4 pont***Például:*

- A társadalom minden alrendszere felett az állam monopóliuma érvényesül.
- Bűnbakképzés.
- A hatalmi ágak egy kézben összpontosulnak.
- A hatalom egyfajta ideológiát preferál. Mászt nem fogad el.
- Hatalmát távoli célok elérésével indokolja.

*Minden más, tartalmában helyes megoldás is elfogadható. Minden helyes ismerv 1 pont.***5. Fogalom meghatározása****5 pont**

- népsűrűség
- mandátum
- emancipáció
- szegregáció
- Európai Tanács

Minden helyes fogalom 1 pont.

6. Fogalom felismerése **3 pont**

Ökoszisztéma	C
Preambulum	B
Emberi jog	A

Minden helyes válasz 1 pont.

7. Csoportosítás **3 pont**

1.	Finnország	A
2.	Horvátország	B
3.	Málta	A
4.	Görögország	A
5.	Szlovénia	A
6.	Ukrajna	C

Minden helyes válasz 0,5 pont.

8. Érvelés **4 pont**

MELLETTÉ:

- A szülés/születés természetes dolog, ne kerüljön természetellenes (kórházi) környezetbe.
- Az otthon biztonságot nyújt a szülő nőnek.
- Ma már rendelkezésre állnak a korszerű segélyhívó rendszerek, amelyekkel komplikáció esetén azonnal orvosi segítség igényelhető.
- A szülés/születés intim dolog, így az otthon falai között van a helye.
- A természetesség és az otthon melegének az érzése jótékony hatással van a szülés folyamatára.

ELLENÉ:

- A szülés másállapot. A normál élethelyzetnél nagyobb terhelésnek van kitéve a szülő nő, ezért indokolt a fokozott orvosi felügyelet.
- Az otthon szüléshez hiányzik a törvényi háttér.
- Az egészségügyi ellátás Magyarországon ma még felkészületlen az otthon szülés biztonságos háttérének biztosítására.
- Az orvostársadalom nagy része a szülést orvosi beavatkozást igénylő feladatnak tekinti.

Maximális pontszám eléréséhez legalább két érv és két ellenérv szükséges! Minden más, tartalmában helyes megoldás is elfogadható.

Két tartalmában mellette szóló érv 1-1 pont, és két tartalmában ellene szóló érv 1-1 pont.

9. Ábraelemzés **4 pont**

a) ≈ 12 év ± 2 év eltérés megengedhető *1 pont*

b) ≈ 17 év ± 2 év eltérés megengedhető *1 pont*

c) *Például:*

- Az átlagéletkor növekedése a népesség elöregedéséhez vezet.
- A népesség elöregedése nagymértékben növeli az eltartandó idős, munkaképtelen népességet.
- 30-40 év múlva jóval kevesebb lesz az eltartó, mint az eltartott.
- Az elöregedő régióra növekvő migrációs nyomás hárul.

Minden más, tartalmában helyes megoldás is elfogadható. 2 pont

II. rész

A. Gazdasági ismeretek

1. Fogalom felismerése **4 pont**

- a) C
- b) C
- c) A
- d) B

Mindenhelyes válasz 1 pont.

2. Igaz-hamis **2 pont**

- a) igaz
- b) igaz
- c) hamis
- d) igaz

Minden helyes válasz 0,5 pont

3. Kiegészítés **4 pont**

- a) anyagi haszonszerzés
- b) bizonytalan *(vagy ezzel egyenértékű kifejezés)*
- c) nonprofit
- d) saját számlánkról

Minden helyes válasz 1 pont.

4. Elemzés

Szemponatok, kompetenciák	A kockázat szerepe a vállalkozások életében	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	Az elemzés nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát. A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített.	1
Tématartás, lényegkiemelés, probléma-központúság	Az elemzés az idézet alapján a kockázat felmerülését mutatja be. Feltárja, hogy a gazdasági életben minden döntésnek vannak pozitív és negatív következményei egyaránt.	2
A feladatban leírt esetnek megfelelő összefüggések, gondolatok, megállapítások megfogalmazása a szakmai nyelv felhasználásával	Bemutatja azokat a fogalmakat, amelyek a kockázat vállalásával együtt járnak. Pl.: a vállalkozás létrejötte már maga is kockázat. Utal gazdasági események bekövetkezésének valószínűségére, a kockázatvállalás szintjeire. Feltárja a vállalt kockázat és a várható nyereség közötti összefüggést.	6
Önálló vélemény megfogalmazása	Önálló véleményt fogalmaz meg.	1
Összesen		10
Összesen/2		5

5. Elemzés

Szempontok, kompetenciák	A természeti katasztrófák hatása a különböző gazdasági régiókra	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	Az elemzés nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát. A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített.	1
Témátartás, lényegkiemelés, probléma-központúság	Az idézet alapján a természeti katasztrófák a gazdasági életre gyakorolt hatását mutatja be.	2
A feladatban leírt esetnek megfelelő összefüggések, gondolatok, megállapítások megfogalmazása a szakmai nyelv felhasználásával	Bemutatja egyrészt, hogy a modern gazdaságok egymásra épülnek, emiatt a természeti katasztrófák rövid és hosszú távon hatnak egymásra (hirtelen nyersanyaghiány, szállítási nehézségek, negatív hatás a nemzetközi munkamegosztásra stb.), másrészt, hogy az újjáépítés új megrendeléseket generál, és ez szintén hatással van más iparágakra, beszállítókra stb.	6
Önálló vélemény megfogalmazása	Önálló véleményt fogalmaz meg.	1
	Összesen	10
	Összesen/2	5

II.

B. Pszichológia

1.

Szemponatok, kompetenciák	A) A tömegpánik pszichológiai jelensége	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	2
A feladat megértése, tématartás, lényegkiemelés	Valóban arról ír, hogy milyen ismérvek jellemzőek a tömegre pánik kialakulása idején, és nem ágazik el lényegtelen témák irányába.	2
A témának megfelelő tények, összefüggések, gondolatok, megállapítások közlése	Válaszában megfogalmazza, milyen jellegzetességei vannak a tömegnek, miben más a tömeg az egyének összességénél. Tömeg: átmeneti entitás keletkezik – tömeglélek. Jellemzői: egyéniségvesztés (deindividualizáció), impulzivitás, befolyásolhatóság, kritikátlanság, irrealitás, szélsőségeség. Pánik: akkor következik be, ha van lehetőség menekülésre, de annak útja nem teljesen szabad. Fogolydilemma – logikus választás a futás, ideális választás a kivárás.	4
Az ismeretek mélysége, az adott területnek megfelelő tárgyi tudás, a szakmai nyelv használata	Használja az attitűd, lelki fertőzés, csoportdinamika, tömeglélektan, pánik, racionalitás stb. szakkifejezéseket.	4
A megközelítés sokszínűsége, komplexitása, probléma-központúsága	Kifejtésében megjelenítheti, hogy a tömegben megszűnik a mások iránti empátia, beszűkül a tudat és az érzékelés, a túlélőösztön lendül működésbe.	4
A téma aktualizálása (életszerű, példákat is említ), önálló vélemény megalkotása	Önálló véleményt fogalmaz meg, és/vagy példával illusztrálja az esszében megfogalmazott elméleti ismereteit.	4
	Összesen	20
	Összesen/2	10

Szempontok, kompetenciák	B) Anya-gyermek kapcsolat fontossága	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	2
A feladat megértése, tématartás, lényegkiemelés	Valóban arról ír, hogy az anya (vagy elsődleges gondozó) és gyermeke közti kapcsolat meghatározó jelentőségű a személyiségfejlődés szempontjából, és nem ágazik el lényegtelen témák irányába.	2
A témának megfelelő tények, összefüggések, gondolatok, megállapítások közlése	Válaszában megfogalmazza, hogy az elsődleges kötődési mintát az anyától tanulja a gyermek. Ismerteti a négy kötődési mintázatot (biztonságos, elkerülő, ambivalens, dezorganizált), és kihangsúlyozza, hogy a harmonikus fejlődéshez stabil anya-gyermek kapcsolat szükséges.	4
Az ismeretek mélysége, az adott területnek megfelelő tárgyi tudás, a szakmai nyelv használata	Használja a méhen belüli (intrauterin), ösbizalom, verbális kommunikáció, metakommunikáció, kettős kötés („double bind”), érzelmi- és mentális fejlődés, frusztráció stb. szakkifejezéseket.	4
A megközelítés sokszínűsége, komplexitása, probléma-központúsága	Kifejtésében megjelenítheti, hogy a korai kötődés szoros kapcsolatban áll a serdülőkori és felnőttkori párválasztással. Ismertetheti, milyen hatással van a gyermekre, ha például nem várt terhességből született, ha a szülők más nemű gyermeket vártak, vagy fogyatékkal születik bele a családba. Kitérhet arra a jelenségre, amikor a gyermek a kívánatosnál szorosabb anyakötöttségben él, és ezáltal csökken az önállósága, magabiztossága.	4
A téma aktualizálása (életszerű, példákat is említ), önálló vélemény megalkotása	Önálló véleményt fogalmaz meg, és/vagy példával illusztrálja az esszében megfogalmazott elméleti ismereteit.	4
	Összesen	20
	Összesen/2	10

2. Elemzés

Szempontok, kompetenciák	Az iskolán belüli erőszak	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	1
Tématartás, lényegkiemelés, probléma-központúság	Valóban a közösségen belül kialakuló agresszív viselkedésről ír, és nem ágazik el lényegtelen témák irányába.	2
A feladatban leírt esetnek megfelelő érvek, összefüggések, gondolatok, megállapítások közlése	Felismeri, hogy az agresszió mindenkiben jelen lévő, ösztönös késztetés. Leírja, hogy frusztráció hatására a viselkedés megváltozik, és agresszió jelenhet meg. Az agresszív viselkedés kialakulásában fontos szerepet játszik az is, hogy a gyermek milyen helyzetet foglal el kortársai körében, mennyire sikerült integrálódnia a közösségbe. A gyermekek társas elszigeteltsége legtöbbször agresszióval, destruktív, a közös feladatot figyelmen kívül hagyó viselkedéssel jár együtt. A jutalmazott agresszió; az életszerű, valóságghű agresszorok jelenléte a modellkövetéses tanulás útján erősítheti a konfliktusok agresszív megoldási sémáját. Az agresszió megjelenhet verbális és fizikai formában is. A késleltetési képesség és a frusztrációtűrés kialakulása együtt történik. Ha az ember azt tapasztalja, hogy szükségleteinek kielégítése az idő múlásával egyenes arányban történik és a "várt jutalom" nem marad el, akkor kielégítetlenségét egyre jobban el tudja viselni, és újabb frusztrációs helyzetekbe kerülve egyre kisebb érzelmi megterhelést él át.	4
A szakmai nyelv használata	Használja az agresszió, késztetés, frusztráció, társas elszigeteltség, motiváció, szocializáció, modellkövetés, utánzás, önkontroll stb. kifejezéseket.	2
Önálló vélemény megalkotása	Önálló véleményt fogalmaz meg, esetleg életből vett példával illusztrálja az esetben vázolt jelenségkört.	1
	Összesen	10
	Összesen/2	5

3. Elemzés és fogalomhasználat

Szemponatok, kompetenciák	Internetes közösségi oldalak	Maximális pont
Megszerkesztettség, nyelvhelyesség, helyesírás	A kifejtés mondatokból áll, a szöveg logikusan és szabatosan felépített. Nem tartalmaz súlyos nyelvtani vagy helyesírási hibát.	1
Tématartás, lényegkiemelés, probléma-központúság	Valóban a közösségi kommunikáció modern megjelenési formáinak sajátosságairól ír, és nem ágazik el lényegtelen témák irányába.	2
A feladatban leírt esetnek megfelelő érvek, összefüggések, gondolatok, megállapítások közlése	<p>Felismeri, hogy a kommunikáció az emberi kapcsolatok nélkülözhetetlen eszköze. Leírja, hogy az információk közvetítése a felek számára közös jelrendszer alapján valósul meg. A kommunikáció a kölcsönös egymásra hatás legfontosabb eszköze. Az általa közvetített „üzenet” egyaránt hatással van a kapcsolatban fellelhető valamennyi testi, fizikai, értelmi, érzelmi és szociális tényezőre. Minősíti magát a kapcsolatot is, hiszen intenzitásában, dinamikájában az interperszonális kapcsolat lényege tükröződik. A kommunikáció alapvetően kifejező vagy eszköz jellegű.</p> <p><i>Kifejező</i> kommunikáció az egyén emocionális vagy motivációs állapotához kapcsolódóan jön létre. <i>Az eszköz jellegű</i> kommunikáció (más elnevezéssel célirányos) valamely konkrét célra tör, azaz meghatározott hatásokat igyekszik a másik emberben kialakítani. A kifejező kommunikáció esetében az információk kizárólagosan „adásra” kerülnek, az eszköz jellegűnél az üzenetek „átadása” valósul meg, és aszerint alakul, hogy a közlő milyen konkrét hatást kíván elérni. Kiemeli, hogy serdülőkorban különösen fontosak a baráti kapcsolatok. A 21. században a közösségi oldalak a kapcsolattartási formák új dimenzióját nyitották meg. Észreveszi a nemek közti különbséget, mely szerint a nők számára fontosabbak az érzelmen alapuló kapcsolatok, míg a férfiak kommunikációja a legtöbb esetben inkább formális jelleget ölt. Rávilágít arra, hogy az interneten keresztül folytatott kommunikáció gyorsabb és aktívabb, mint a személyes kapcsolattartás, ugyanakkor az elszemélytelenedés veszélyét hordozza magában.</p>	4
A szakmai nyelv használata	Használja a kommunikáció, interperszonális, adó, vevő, csatorna, üzenet, verbális, nonverbális, interakció, szocializáció stb. kifejezéseket.	2
Önálló vélemény megalkotása	Önálló véleményt fogalmaz meg, esetleg életből vett példával illusztrálja vázolt jelenségkört.	1
Összesen		10
Összesen/2		5